

Powiat Węgorzewski

*Powiatowy program przeciwdziałania
przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar
przemocy w rodzinie na lata 2021 - 2025.*

Węgorzewo 2021

Wprowadzenie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorząd powiatowy obowiązek opracowania i realizacji programu działań ukierunkowanych na zapobieganie oraz minimalizowanie skutków jednego z negatywnych zjawisk społecznych jakim jest zjawisko przemocy. Zjawisko to dotyka członków rodziny lub innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących. Podstawowym założeniem programu jest zwiększenie skuteczności i efektywności pomocy udzielanej osobom krzywdzonym, przede wszystkim poprzez: zapewnienie dostępności do usług służących temu celowi, usprawnianie współpracy podmiotów zobowiązanych do realizacji zadania, wspieranie sprawców przemocy w korygowaniu negatywnych postaw wobec najbliższych oraz umacnianie społecznych wzorów negujących metody wychowawcze uwzględniające przemoc. Za istotną rzecz ułatwiającą osiągnięcie sformułowanego celu uznano także w programie podnoszenie merytorycznego poziomu kadry pomocy społecznej w powiecie, zobowiązanej ustawowymi obowiązkami przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Analizując i ustalając cele programu uwzględniono z jednej strony zadania samorządu powiatowego wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, z drugiej strony lokalne (w wymiarze powiatowym) uwarunkowania: potrzeby i możliwości ich zaspokojenia, w tym już istniejącą infrastrukturę socjalną. Opracowany dokument uwzględnia postulaty ujęte w „Krajowym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na rok 2021” oraz „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie węgorszewskim na lata 2016-2023”.

FORMY POMOCY

OSOBOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE

Formy pomocy ofiarom przemocy w rodzinie określa art. 3 ust.1. Ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami

rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;

4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Pokrzywdzeni członkowie rodzin, w zależności od indywidualnej sytuacji, mogą bezpłatnie korzystać z każdej z tych form pomocy i kilku jednocześnie.

ZJAWISKO PRZEMOCY NA TERENIE POWIATU WĘGORZEWSKIEGO w latach 2018-2020.

	2018	2019	2020
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	449	275	207
Liczba niebieskich kart	47	71	87
Liczba ofiar przemocy domowej	90	89	103
Liczba sprawców pod działaniem alkoholu	34	45	74
Liczba dzieci ofiar przemocy domowej	29	13	11
Liczba kobiet ofiar przemocy domowej	49	63	73
Liczba mężczyzn ofiar przemocy domowej	12	13	19

• Z powyższych danych wynika, że po mimo mniejszej liczby przeprowadzonych interwencji domowych liczba ofiar, osób doświadczających przemocy domowej rośnie.

Liczba osób poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym wg programu „Partner” w 2020 roku **to 7 (6 mężczyzn oraz 1 kobieta).**

2019 r. - 6 mężczyzn

2018 r. - 6 mężczyzn

2017 r. – 10 osób (8 mężczyzn oraz 2 kobiety)

2016 r.- 9 mężczyzn

Do zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy:

1. Opracowanie i realizowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie,

2. Opracowanie i realizowanie programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1 Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ,
- 2 Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

POMOC DLA OSÓB ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Na terenie powiatu węgorszewskiego pomocą w zakresie przeciwdziałania i zmniejszania zjawiska przemocy domowej zajmuje się szereg instytucji:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (przy PCPR)
3. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu,
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach,
6. Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie,
7. Sąd i służba kuratorska,
8. Trzy gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pełnomocnicy wójtów i Burmistrza,
9. Trzy gminne Zespoły Interdyscyplinarne,
10. Powiatowo –Gminny Punkt Interwencji Kryzysowej,
11. Nieodpłatna pomoc prawna.
12. Grupa AA *Wrzos* przy kościele im. Piotra i Pawła w Węgorzewie,
13. Grupa AA *Wiosna* przy kościele Dobrego Pasterza w Węgorzewie,
14. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
15. Niebieski Pokój, (przy PCPR)

16. Grupy Terapeutyczne dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików.
17. Szpital Psychiatryczny oddział detoksykacji alkoholowej oraz Poradnia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
18. Ośrodek rehabilitacji uzależnionych Doren.

Od 2020 roku na terenie powiatu węgorszewskiego działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorszewie. Jest to placówka udzielająca pomocy osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej. Ośrodek świadczy m.in pomoc: doradczą, terapeutyczną, prawną, bytową na czas pobytu w Ośrodku. Z pomocy może skorzystać każda osoba wymagająca wsparcia niezależnie od posiadanego dochodu. W ramach OIK działa również hostel dla osób, dla których pobyt w ich środowisku zagraża ich zdrowiu i bezpieczeństwu.

Osoby doznające przemocy mogą skorzystać również ze schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Olecku. Ośrodek zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie oraz dzieciom będącym pod jej opieką, bez skierowania, bez względu na dochód i miejsce zamieszkania. W ośrodku udzielana jest natychmiastowa pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i inne wsparcie wg potrzeb.

Na mocy porozumienia z powiatem oleckim, mieszkańcy powiatu węgorszewskiego znajdujący się w sytuacjach kryzysowych, mogą skorzystać z mieszkania chronionego znajdującego się na terenie powiatu oleckiego zgodnie z uchwałą XXIV/116/2020 z dnia 29.10.2020r, w sprawie powierzenia przez Powiat Węgorszewski Powiatowi Oleckiemu zadania publicznego w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych.

Samotne matki oraz kobiety w ciąży, które znajdują się w trudnej sytuacji mogą zostać umieszczone w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kętrzynie na mocy porozumienia zawartego z powiatem kętrzyńskim zgodnie z uchwałą Powiatu Węgorszewskiego XXIV/115/2020 z dnia 29.10.2020r.

I. ADRESACI PROGRAMU

1. Osoby doświadczające przemocy domowej będące członkami rodzin, do których zalicza się:

- małżonka,
- wstępnych: rodziców, dziadków, pradziadków,

- zstępnych: potomków tej samej osoby tj. dzieci, wnuków, prawnuków oraz rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka,
- osoby pozostające we wspólnym pożyciu.

2. Inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące, w szczególności narażone na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne.

3. Świadkowie przemocy w rodzinie,

4. Sprawcy przemocy domowej,

5. Społeczności oraz władze lokalne,

6. Podmioty podejmujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pomimo podjęcia działań informacyjnych i poradniczych (które są prowadzone i będą kontynuowane) mających na celu przezwyciężenie zjawiska przemocy w rodzinie to – niestety – do takich przypadków dochodziło i będzie dochodzić. W przypadku kiedy już akt agresji, przemocy ma miejsce w pierwszej kolejności należy wspomóc ofiary przemocy domowej. W tym celu muszą zadziałać wszystkie elementy powiatowego systemu przeciwdziałania temu zjawisku i muszą się wykazać efektywnością udzielonej pomocy, szybkością i profesjonalizmem działania. Ważne jest aby osoba doznająca przemocy знаła swoje prawa, wiedziała gdzie się zgłosić, czuła wsparcie osób z nią pracujących. Do tego potrzebni są wykwalifikowani specjaliści i fachowe poradnictwo. Niezbędnym elementem jest określenie celu pracy z osobą doznającą przemocy i zaplanowanie konkretnych działań. Ofiary przemocy często są niepewne, wycofują się, dlatego bardzo ważne jest aby na swojej drodze spotkały odpowiednich ludzi, specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Należy pamiętać, że każdy człowiek ma swoją własną hierarchię wartości, co innego może być ważne, ma inne priorytety. Do każdej ofiary przemocy należy podejść w indywidualny sposób. Szanować jej potrzeby.

II. CELE PROGRAMU

Cel strategiczny, ogólny:

Przeciwdziałanie i zapobieganie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom, w których ten problem występuje.

1. Cele szczegółowe : Do osiągnięcia celu strategicznego przewiduje się realizację następujących celów szczegółowych:

Cel szczegółowy 1 – przeprowadzanie akcji edukacyjnej, informacyjnej nt zjawiska przemocy.

Uzasadnienie

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

1. jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
2. jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
3. działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- 4.osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

DZIAŁANIA

1. Przeprowadzenie akcji informacyjnej dla dzieci i młodzieży w szkołach.
2. Przeprowadzenie akcji informacyjnej w Kościołach i związkach religijnych, wyznaniowych znajdujących się na terenie powiatu węgorszewskiego.
3. Przeprowadzenie akcji informacyjnej, kontakt z wójtami gmin znajdującymi się na terenie powiatu węgorszewskiego jak również sołtysami poszczególnych wsi.
4. Sporządzenie broszur i ulotek o tematyce antyprzemocowej.

WSKAŹNIK

1. Liczba zorganizowanych spotkań.
2. Liczba uczestników spotkań.
3. Liczba przekazanych broszur i ulotek.

CEL szczegółowy 2 – Działania na rzecz doświadczających i stosujących przemoc.

Uzasadnienie

W celu zmniejszenia zjawiska przemocy potrzebny jest powszechny brak akceptacji na takie zachowania. Osoba stosująca przemoc musi być świadoma, że zachowanie takie jest złe, że grozi za to kara pozbawienia wolności i środowisko lokalne, a przede wszystkim instytucje pomocowe (Sądy, Policja, Prokuratura) stoją w obronie osoby doznającej przemocy.

Są różne rodzaje przemocy np. fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna.

W zależności od skali zjawiska, powtarzalności i zachowania sprawcy przewidziane są przedstawione poniżej działania.

DZIAŁANIA

1. Zapewnienie szybkiego wsparcia osobom doznającym przemocy poprzez pomoc psychologiczną, terapeutyczną i prawną.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa doświadczającym przemocy poprzez umieszczenie w bezpiecznym miejscu.
3. Wsparcie socjalne, materialne.
4. Sporządzenie zestawienia osób, które dopuściły się przemocy i musiały interweniować służby publiczne,
5. Praca w Gminnych zespołach Interdyscyplinarnych,
6. Prowadzenie Programu Korekcyjno –Edukacyjnego „Partner”
7. Objęcie osób stosujących przemoc terapią psychologiczną, psychiatryczną, pedagogiczną,
8. Monitorowanie sprawców wobec, których podjęto działania (Zespół Inter. Terapia).
9. Podnoszenie umiejętności w pracy z trudnym klientem jakim jest osoba stosująca przemoc (bywa również uzależniona).

WSKAŹNIKI:

1. Liczba osób i rodzin, którym udzielono informacji, porady i specjalistycznej pomocy dotyczącej przemocy,
2. Liczba bezpiecznych miejsc na terenie powiatu węgorskiego i liczba zawartych porozumień z Placówkami wsparcia na terenie innych powiatów,

3. Ilość wizyt w środowisku zamieszkania osób doznających przemocy, korzystających ze wsparcia instytucji pomocowych,
4. Liczba osób, które dopuściły się zachowań przemocowych,
5. Liczba osób objętych pomocą i działaniem Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych,
6. Liczba osób poddana działaniom korekcyjno-edukacyjnym,
7. Liczba osób, które zostały objęte wsparciem i pomocą specjalistów,
8. Liczba sprawców wobec, których podjęto działania.
9. Liczba przeprowadzonych szkoleń na terenie powiatu węgorskiego, zorganizowanych dla instytucji pomocowych.

CEL szczegółowy 3 – Podniesienie jakości pomocy osobom doznającym i stosującym przemoc.

Uzasadnienie

Przeciwdziałanie i zapobieganie przemocy wymaga ujednoczenia zasad postępowania instytucji pomocowych w tym obszarze. Osoby zajmujące się zjawiskiem przemocy w powiecie węgorskim muszą znać procedury postępowania w danej sytuacji kryzysowej. Dlatego ważna jest współpraca instytucji żeby jak najszybciej i efektywnie podjąć działania służące osobom znajdującym się w sytuacji zagrożenia.

DZIAŁANIA

1. Ujednoczenie zasad postępowania służb i instytucji w przypadku występowania przemocy; w tym domowej.
2. Uczestniczenie w konferencjach, szkoleniach, kursach podnoszących kompetencje osób zajmujących się przemocą.

WSKAŹNIKI

1. Ilość spotkań, opracowany plan działań.
2. Ilość spotkań, konferencji, szkoleń z zakresu przemocy.

CEL szczegółowy 4 – Pozyskiwanie środków finansowych z różnych projektów i programów na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie węgorskim.

Uzasadnienie

Budżet Powiatu dysponuje ograniczonymi środkami na przeciwdziałanie przemocy. Potrzebne jest pozyskiwanie finansów z innych źródeł. Taką możliwość dają konkursy z Europejskiego Funduszu Społecznego i Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz samorządu wojewódzkiego.

DZIAŁANIA

1. Napisanie i złożenie wniosków dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określenie potrzeb, grupy beneficjentów.
2. Określenie wielkości budżetu i środków dodatkowych. Podział środków.
3. Rozpowszechnienie informacji, broszur, ulotek nt. pomocy ofiarom przemocy.
4. Zorganizowanie festynu (spotkania, warsztatów wspierających), „otwartych drzwi” dla osób doznających przemocy.

WSKAŹNIKI

1. Liczba złożonych i przyjętych wniosków,
2. Wielkość budżetu i ilość środków dodatkowych,
3. Liczba wytworzonych materiałów informacyjnych,
4. Liczba spotkań osób, ofiar przemocy.

IV. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU WRAZ ZE SPOSOBEM REALIZACJI I MONITOROWANIA .

Finansowanie programu będzie odbywało się w ramach ustawowych i statutowych działań służbowych pracowników i uczestniczących podmiotów. Program nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych, ale dopuszcza dodatkowe działania w przypadku uzyskania dofinansowania zewnętrznego.

Działania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy będą spójne z zadaniami gmin.

Monitorowanie Programu będzie realizowane przy pomocy sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy uzyskanych danych, przedstawionej Zarządowi oraz Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR w Węgorzewie.

Program na charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od potrzeb.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie.

V. Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Edukacja w zakresie skutków stosowania przemocy.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
3. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
4. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy.
5. Przeszkolenie specjalistów pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy,
6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.
7. Zawiązanie koalicji i ścisła współpraca instytucji pomocowych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.